

in zamenjavi starega bivalca na Velikih podih, s statistiko reševanj v zadnjem desetletju in drugim. Številno posredovanj je v zadnjih desetletjih skokovito naraščalo. Brez pomoči helikopterja, boljših tehničnih sredstev in telekomunikacij, boljše osebne opreme in izurjenosti ter neprestanega usposabljanja in obnavljanja znanja bi bilo uspešnih akcij gotovo manj. Kajti včasih je bilo treba posredovati tudi več kot enkrat na dan. Kamniško društvo je po številu posredovanj na četrtem ali petem mestu v državi, kar pomeni povprečno dve akciji na mesec. Močno se je skrajšal tudi odzivni čas.

V naslednjem sklopu sledijo zgodbe, ki jih pripovedujejo udeleženci reševalnih in iskalnih akcij. In prav te pripovedi so tiste, ki naredijo knjigo privlačno in zanimivo. Niso napisane v stilu črne kronike, daleč od tega, temveč so podane brez olepšavanja, patetike in samo-poveljevanja. Skozi iskreno in preprosto pisanje odkrivamo veselje ob srečnem koncu in bolečino ob smrti ponesrečenca ali celo gorskega reševalca.

Mislím, da ni odveč poudariti, da reševalci včasih tvegajo več, kot so dolžni, da zavestno hodijo po robu in ga ob spletu nesrečnih okoliščin tudi prestopijo. In z one strani po navadi ni vrnitve. Iz vseh teh spisov veje nepremagljiva želja pomagati nesrečnemu, ki jim je šlo v gorah nekaj narobe, včasih izključno zaradi njihove lahkomišelnosti, včasih zaradi drugih vzrokov.

V poglavju Lik reševalca je nekaj pogovorov z reševalci, ki razglabljajo o svojem poslanstvu in razumevanju gorske reševalne službe.

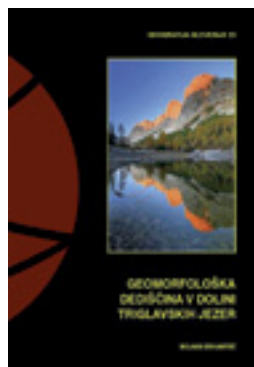
V naslednjih poglavjih so omenjeni vodje gorskih reševalcev skozi čas, umrli v zadnjem desetletju in fotografije nekdanjih in sedanjih reševalcev. In na koncu nekaj pisem, v katerih se ponesrečeni ali njihovi svojci zahvaljujejo reševalcem za njihov trud in nesebično pomoč. No, to je bila formalna predstavitev knjige. Pomembnejša je neformalna plat, skrita v vrsticah ali med vrsticami zgodb, ki so jih napisali reševalci. Iz

njih veje prepričanje, da je želja pomagati prirojena, del značaja. Kdor je nima, pač ne bo reševalec. Mislím, da bi morali to in podobne knjige prebrati vsi, ki hodijo po hribih ali plezajo v gorah. Morda bi potem nekateri rešeni posamezniki zmogli izustiti preprosto besedico hvala, namesto da se arogantno obnašajo do reševalcev, potem ko so jih ti potegnili iz godlje. Če sem imel pred branjem Želje pomagati pomisleke o morebitni profesionalizaciji gorske reševalne službe, jih zdaj nimam več. Naj čim dlje ostane tako, kot je - na prostovoljni bazi. Kvalitetne fotografije obdržijo visoko raven skozi vso knjigo. Pohvaliti moram urednico in lektorico, ki sta opravili svoje delo, kot se spodobi.

Mire Steinbuch

Dolina Triglavskih jezer – geomorfološki pogled

Bojan Erhartič:
Geomorfološka dediščina v Dolini Triglavskih jezer.
Ljubljana, Založba ZRC SAZU, 2012. 187 str.

Takega geomorfološkega dela, kot je Erhartičeva znanstvena raziskava Doline Triglavskih jezer, smo se vsaj strokovnjaki močno razveselili, morali pa bi se ga tudi vsi ljubitelji slovenskega gorskega sveta. Iz zelo enostavnega razloga, tega prelepega dela Slovenije ni dovolj samo občudovati, temveč ga je treba tudi spoznati. Bolje ga poznamo, raje ga imamo in bolj ga varujemo. Razlogov za veselje ob tem dogodku je še več. Obiskovalci Doline, ki jih je

iz leta v leto več, lahko v knjigi prvič in enem mestu dobijo zaokroženo informacijo o njenih najpomembnejših reliefnih značilnostih. Doslej tako celovitega geomorfološkega in geografskega opisa nekega visokogorskega predela Slovenije še nismo imeli.

Iz knjige vsakdo lahko izve "skoraj" vse o reliefu oziroma o geomorfologiji tega izjemno bogatega in značilnega visokogorskega predela. Tudi geološka zgradba je obdelana dovolj solidno, da je bralcu mogoče razumeti, zakaj je Dolina Triglavskih jezer tako pomembna naravoslovna posebnost. Erhartičevo delo omogoča primerjave z drugimi podobnimi alpskimi predeli in nas prepriča o tem, da se Dolina vsaj po pestrosti in zanimivosti kraških in ledeniških oblik, pa tudi po marsikateri geološki posebnosti lahko meri z mnogimi drugimi podobnimi alpskimi pokrajinami.

Zavest, da imamo v okviru Julijskih Alp tak naravoslovni in pokrajinski biser, nas zavezuje, da čim bolj širimo glas o njem in krepimo naravovarstvene težnje. To pa ni mogoče, kot že omenjeno, brez njegovega dobrega poznavanja. Zato bo sedaj priložnost, da se odločimo, na kakšen način posredovati obiskovalcem vsaj najnujnejše naravoslovne informacije tudi na informacijskih tablah. Sedanje so vsaj po vsebinski plati že davno preživele. Od uprave TNP in od planinskih društev, ki imajo v lasti tamkajšnje planinske kočice, upravičeno pričakujemo, da vsaj ta naš gorski biser čim prej opremijo z naravoslovnimi informacijami tako, kot se spodobi. V tem močno zamujamo in zato lahko upravičeno trdimo, da je naša planinska javnost, kar zadeva podkovanost v gorskem naravoslovju, krepko podhranjena. Ponudbe na tem področju je namreč bore malo, vsaj kar zadeva geologijo in geomorfologijo našega gorskega sveta, in to bistveno manj v primerjavi z ostalimi Alpami.

Po Erhartičevi knjigi verjetno ne bo segel vsakdo, a lahko bi jo imeli vsaj v planinskih kočah.

Obsega 185 strani na brezlesnem papirju in je razdeljena na 13 poglavij. Tekst dopolnjuje kar 87 slik in risb ter 25 preglednic. Posebej izstopajo tehnično odlične in vsebinsko bogate fotografije, s pomočjo katerih se bralec lahko pouči o marsikateri zanj novi reliefni obliki in geomorfološkem pojavu. Zanimive so tudi barvne risbe nekaterih površinskih pojavov, ki jih fotografsko ni mogoče dovolj nazorno predstaviti. Ne gre za klasično geomorfološko študijo, ki bi bila za običajnega bralca morda manj privlačna. Erhartič se je lotil Doline Triglavskih jezer z naravovarstvenega vidika, kar je novost, tako geomorfoloških kot delno tudi geoloških pojavov. Pri tem, kako jih vrednotiti po pomenu in ustrezno zavarovati, je moral premagati precej težav. Reliefne oblike v Dolini imajo lahko zelo različne dimenzije, lahko so milimetrške ali pa več stometrske. Najmanjše, kot žlebiči, škraplje in celo vrtače, je kartografsko praktično nemogoče prikazati, a prav te oblike so lahko ogrožene.

Erhartičevo delo se s svojim obsegom in tehtnostjo po pravici uvršča med doslej najboljša naravoslovna dela o Dolini Triglavskih jezer. To pa je lahko dobra podlaga za izid naravoslovnega vodnika, ki ga nujno potrebujemo in po katerem bi lahko segali številni obiskovalci te prelestne pokrajine.

Jurij Kunaver

Mladinska knjiga Trgovina
Slovenska 29, Ljubljana
T: 01 2410 656,
E: konzorcij@mk-trgovina.si

Pestra izbira knjig s področja gornišstva, alpinizma, fotomonografij in potopisov

Tom Holzer & Audrey Salkeld:
THE MYSTERY OF MALORY & IRVINE

Pimlico
(prenovljena izdaja, november 2010)
(mehka vezava, 416 strani; cena 19,95 €)

